

תיק 05/2022

בבית הדין של ההתאחדות הישראלית לכלבנות

בעניין: **מר יניב בשארי והגב' מאיה שטירבו**

העותרים

- נ ג ד -

ההתאחדות הישראלית לכלבנות

המשיבה

פסק דין

עוה"ד בנימין ה' קיסלר – אבה"ד

מהות העתירה:

1. בפני ביה"ד מונחת עתירתם של מר יניב בשארי והגב' מאיה שטירבו (להלן: "**העותרים**") כנגד ההתאחדות הישראלית לכלבנות (להלן: "**ההי"ל**") – ההנהלה והאסיפה הכללית (להלן: "**המשיבים**").
2. בעתירתם קובלים העותרים כנגד החלטת האסיפה הכללית של ההי"ל מיום 02/05/2022 (להלן: "**החלטת האסיפה**"), לפיה תוקן תקנון ההי"ל בכך שנוסף בסעיף 41 לתקנון ס"ק (ד') הקובע:

"(1) על אף האמור בסעיף קטן (ג) לא יינתן שירות בתחום ספר הגידול ולא תותר השתתפות בתערוכות או תחרויות בהם ניתנים תארי ההתאחדות לבעל תפקיד העותר תחת מטרות ההתאחדות, או בגין כלב הנמצא בבעלותו, לרבות בעלות משותפת.

(2) ההנהלה תהיה ממונה על יישום סעיף קטן (ד)(1) שלעיל וכל חבר בארגון הרואה עצמו נפגע מקביעת ההנהלה בעניין זה יהיה רשאי לעתור לבית הדין כנגד החלטת ההנהלה כאמור בתוך 30 ימים ממועד ממתן ההחלטה בכתב.

(3) לעניין זה סעיף זה "**בעל תפקיד**" הנו כל אחד מאלה: מייסד, בעל מניות, חבר, מנהל, חבר ועד, בעל תפקיד ממונה או נבחר וכן מי שמייצג את הארגון או פונה בשמו לרשויות המדינה, וזאת בין אם מילא בעבר תפקיד כאמור או ממלא כעת תפקיד כאמור.

(4) לעניין סעיף זה "**ארגון החותר תחת מטרות ההתאחדות**" הינו תאגיד החבר או מוכר על ידי הפדרציה העולמית לכלבנות (FCI), אשר הוקם לצורך ניהול ספר גידול של כלבים ו/או הנפקת תעודות יוחסין של כלבים ו/או ארגון תערוכות כלבים, ושמתקיימים בו אחד או יותר מהתנאים הבאים:

(א) התאגיד עוסק בפעילות עסקית בתחום הכלבנות. לעניין זה יראו שימוש במשאבי ו/או נכסי התאגיד לצורך קידום פעילות עסקית בתחום הכלבנות של מי ממנהלי, מייסדי או חברי ועד התאגיד, כעיסוק בפעילות עסקית של התאגיד.

(ב) פעילותו של התאגיד בתחום הכלבנות המתועדת אינה בהתאם לנהלי גידול ו/או תקני גזע של התאגיד עצמו ו/או של ארגון בינלאומי אחר אותו הוא מייצג בישראל. לעניין זה לא יראו בהפניה לנהלי גידול ו/או תקני גזע של הפדרציה העולמית לכלבנות (FCI) משום קיום של נהלי גידול ו/או תקני גזע.

(ג) התאגיד מציג את פעילותו בתחום הכלבנות המתועדת כפעילות הדומה או שקולה בטיבה או בהיקפה לפעילות ההתאחדות מבחינת קיום נהלים, מוסדות או פעילים, מבלי שפעילות בטיב או בהיקף כאמור מתקיימת בפועל על ידו

(ד) מי ממנהלי, מייסדי, חברי ועד התאגיד, מייצגיו או הפונים בשמו לרשויות המדינה, עוסקים, או עסקו בעבר, בייבוא כלבים לישראל לשם סחר. לעניין זה יראו ביבוא כלבים לישראל לשם סחר, כיבוא כלב לישראל על ידי אדם לשם מכירתו בישראל לצד ג' במהלך תקופה שקצרה משנה אחת מיום הייבוא.

3. לנוכח התיקון האמור עתרו העותרים לביה"ד וביקשו בעתירתם מביה"ד להורות על בטלות התיקון הנ"ל (ראה סעיף א' לעתירה).

4. גם בפתח עתירתם (ראה סעיף 1 לעתירה) טענו העותרים ש"עניין לנו בתיקון שקבלה ההתאחדות בתקנונה (להלן 'התיקון') לפיו היא רשאית למנוע מתן שירותים חיוניים מהעותרים, שכן תיקון זה קבע כי זה ניתן לעשות כן כנגד מי ש'חותר תחת ההתאחדות' ואילו בסעיפים 17 ו-163 לפרק הכללי שבעתירה התבקש ביה"ד "להורות על בטלות או ביטול תיקון התקנון וכן כל נפקות נגזרת הימנו".

5. יצוין לעניין זה שרשם העמותות אישר ורשם ביום 19/06/2022 את התיקון הנ"ל עפ"י סמכותו בסעיפים 11 ו-12(א) לחוק העמותות תש"ם-1980 (להלן: "חוק העמותות"), נרשם – ושעוד בטרם הגשת עתירת העותרים לביה"ד הם פנו לרשם העמותות וביקשו, לטענתם, לשטוח בפני הרשם את טענותיהם ולבקשו לעיין מחדש באישור שניתן (ראה סעיף 8 לעתירה), אלא שפנייתם לרשם נדחתה והתיקון הנ"ל נרשם כדין ע"י רשם העמותות ועם רישומו הפך להיות חלק אינטגרלי מתקנון ההי"ל.

6. עוד יצוין שבעקבות התיקון הנ"ל זומנו העותרים לשימוע בפני הנהלת ההי"ל, בטרם יישום התיקון עליהם כאמור בסעיף 41(ד)(2) לתקנון. זאת, לנוכח העובדה שהגב' שטירבו (בת זוגו של מר בשארי) הקימה ארגון כלבני חדש "המרכז לפעילות כלבנית בישראל", שיהיה חבר בארגון כלבני בינ"ל IKU (ארגון שונה מזה בו חברה ההי"ל) ושבעקבות כך הוחלט ליישם את סעיף 41(ד)(1) לתקנון על העותרים ולא ליתן להם שירותים כאמור, משהם נמצאו כבעלי תפקידים בארגון החותר תחת מוסדות ההי"ל, כאמור בסעיף 41(ד)(4) לתקנון.

7. ברם, במהותה עתירת העותרים הינה אך ורק כנגד החלטת האסיפה הכללית בדבר התיקון ואין עסקין ביישום התיקון עליהם – לא בפאן העובדתי ולא בפאן המשפטי.

טענות הצדדים:

8. בעתירתם – כמו גם בסיכומיהם – טוענים העותרים, כנגד החלטת האסיפה הכללית באשר לתיקון הנ"ל, שהוא נוגד באופן יסודי את מערכות הדינים השונות של המדינה, ומעלים, על פני 23 עמודים !!, טענות מן היקב ומן הגורן, בין השאר:

8.1. שההי"ל הינה בעלת מעמד של מונופול בתחום הנפקת תעודות יוחסין לכלבים טהורי גזע וכי כתוצאה מחברותה של ההי"ל בארגון בינ"ל אזי הינה מונופול בתחום ניהול רשומה מוסדית במאגר מידע (ראה, סעיף 11 לעתירה). הרשומה המוסדית היא שמאפשרת עפ"י החוק להסדרת

- הפיקוח על כלבים את הנפקת "אישור טהור גזע" לשם תשלום מופחת בעת חיסון הכלבת (ראה, סעיף 12 לעתירה).
- 8.2. שההי"ל הינה גוף דו-מהותי לעניין ניהול ספר הגידול וחלים עליה כללי המשפט הציבורי לצד כללי המשפט הפרטי, לרבות חובת תום הלב לצד חובת הנאמנות המוגברת (ראה, סעיף 13 לעתירה).
- 8.3. הואיל וההי"ל הינה מונופול מטעם הריבון בתחום ספר הגידול וכפועל יוצא בעלת שליטה מוחלטת בתחום עיסוק ופרנסה זה, היא אינה רשאית להפלות ו/או לפעול כנגד חירות העיסוק של מגדל כלבים הזקוק לשירותיה ו/או לפעול בחוסר תום לב תוך קיום דרישת תום לב מוגברת נוכח היותה גוף דו מהותי.
- 8.4. שההצעה לתיקון הוצעה והתקבלה ע"י האסיפה הכללית בלא שבפני האסיפה הכללית הובאה התכתובת עם ב"כ העותרים, המבקשת להעלות טיעונים משפטיים לעניין אי-החוקיות, לכאורה, הנוגעת לתיקון ותוך התעלמות מהתכתובת.
- 8.5. שהתיקון פוגע פגיעה מכרעת בקניינו, בפרנסתו ובמטה לחמו של העורר, עקב הטלת מניעה שאינה כדין ביכולתו לרשום רשומה מוסדית בספר הגידול ולמכור כלבים גזעיים מתועדים.
- 8.6. שנוהל השירותים הווטרינריים למתן פטור מתשלום אגרת רישיון מוגדלת להחזקת כלב, לפי סעיף 20(ד) לחוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשל"ג-2002 (להלן: "חוק הפיקוח"), האציל את סמכות השר לפטור כלב טהור גזע מאגרה מוגדלת באופן בלעדי להי"ל וכי האצלת סמכות שלטונית זו העניקה להי"ל מעמד של רשות מנהלית בעלת מונופול לניהול הרשומה המוסדית של ספר הגידול לכלבים טהורי גזע במדינת ישראל ומתקציב ציבורי הניתן בדרך של פטור מתשלום אגרת רישיון מוגדלת לבעלי הכלבים הרשומים בו. ניתן, לטענתם, לראות בה לשם השוואה את הרשומה המוסדית המנוהלת במשרד הפנים של אזרחי ותושבי המדינה.
- 8.7. שההי"ל הינה יחידת סמך הממלאת תפקיד ציבורי מטעם משרד החקלאות ופיתוח הכפר וכי הנחה באגרות הנגבות לאוצר המדינה מפוקחות ע"י מבקר המדינה.
- 8.8. שסעיף 2(10) בחוק חופש המידע קובע כי רשות ציבורית הינה גוף מבוקר כמשמעו בסעיף 9 בחוק מבקר המדינה.
- 8.9. מאחר וההי"ל הינה גוף הפוטר מתשלום אגרה מוגדלת ומאחר והאגרה מפוקחת ע"י מבקר המדינה והואיל וגוף המפוקח ע"י מבקר המדינה הינו רשות ציבורית – אזי ההי"ל הינה גוף דו-מהותי לעניין הפטור מאגרה.
- 8.10. מעבר לכך שמניעת שירות ציבורי כדוגמת זו של מתן שירותי ספר גידול אסורה עפ"י חוק היא מהווה למעשה גזר דין מוות על יכולתו של העורר ושל אחרים, לגדל כלבים גזעיים מתועדים, כך שהמדובר בפגיעה בזכויות יסוד המעוגנות בחוקי יסוד, ביניהן זכות הקניין, הזכות לשוויון, הזכות לחופש העיסוק, ואף פוגעת ב"אזרח התמים" שרכש כלב ממי שמסוכסך עם ההי"ל. אלא שפעולה זו מנוגדת לטובת הציבור ולחוק צער בעלי חיים, שכן יצירת "שוק מקביל" יגרום להרבעה "בתוך המשפחה".
- 8.11. שגם אם יקבע שתקנון ההי"ל הינו חוזה בינה לבין בעלי הכלבים הרשומים בספר הגידול, אזי המדובר בתנאי מקפח בחוזה אחיד.

9. בתשובתה לעתירה, כמו גם בסיכומיה, טוענת המשיבה, בין השאר:
- 9.1. שלביה"ד אין סמכות לדון בטענות העותרים ויש לדחות את עתירתם על הסף (ראה, סעיף 37 לכתב התשובה). זאת יען כי:
- 9.2. שלביה"ד אין סמכות לפסול הוראות בתקנון ההי"ל, משביה"ד שואב את סמכותו באופן בלעדי (ההדגשה במקור – ב.ק) מהוראות תקנון ההי"ל וכי חוסר סמכותו של ביה"ד נובע הן מהוראות התקנון והן מהוראות הדין הכללי – סעיפים 19(א) ו-11(ב) לחוק העמותות.
- 9.3. שאין ולא ניתן לפרש את סעיפים 81(ו) ו-81(ט) לתקנון ההי"ל כסעיפים המסמיכים את ביה"ד לבטל הוראות בתקנון ההי"ל, שהתקבלו כדין ע"י האסיפה הכללית של ההי"ל ושלא ניתן לפרשם כמבססים הליך כלשהו של "ערעור" בפני ביה"ד על החלטת האסיפה הכללית, כאמור (ראה, סעיף 33 לכתב התשובה).
- 9.4. **החלטת האסיפה** התקבלה ברוב קולות הנדרש וכי תיקון התקנון אינו מצריך אישור ביה"ד. סמכות האסיפה הכללית לתקן את התקנון הינה סמכות ליבתית סטטוטורית והכפפתה ל"ערעור" בפני מוסד וולונטרי של העמותה מהווה, כהגדרת רשם העמותות, ריקון מתוכן של סמכויותיה. שיש להבחין בהקשר זה בין עתירה שעניינה טענות לפיהן הנהלת ההי"ל לא פעלה בהתאם לנדרש בתקנון בטרם קבלת החלטת האסיפה, מהבחינה הפרוצדורלית, לבין עתירה המבקשת להכפיף את סמכות האסיפה הכללית לתקן הוראות בתקנון לביקורת שיפוטית. זאת, בהינתן שבמקרה הראשון אין המדובר בריקון סמכות האסיפה הכללית מתוכן, אלא בפירוש הוראות התקנון ואילו במקרה השני המדובר הוא בהכפפה והאצלה של סמכות ליבתית של האסיפה הכללית, אשר אסורה עפ"י דין (ראה, סעיף 34 לכתב התשובה).
- 9.5. זאת ועוד, שהעתירה הינה כנגד **החלטת האסיפה** ולא כנגד יישום הוראות סעיף 41(ד) לתקנון ע"י הנהלת המשיבה, כך שהעתירה לא הוגשה מכוח סעיף 41(ד)(2) לתקנון וממילא המועד להגשת העתירה על החלטת ההנהלה מיום 20/06/2022 (החלטה בדבר יישום החלטת האסיפה על העותרים) מכוח הסעיף הנ"ל חלף (ראה, סעיפים 8 ו-22 לכתב התשובה).
- 9.6. שיש לדחות את העתירה על הסף גם בשל היעדר יריבות – שאין יריבות בין הצדדים, לעניין הטענות בדבר **החלטת האסיפה**, משאין המדובר בעתירה כנגד החלטת הנהלת ההי"ל באשר ליישום **החלטת האסיפה** עליהם וכי הטענה באשר להיעדר היריבות לעניין **החלטת האסיפה** אינה שנויה למעשה במחלוקת (ראה, סעיפים 38 – 41 לכתב התשובה).
- 9.7. כאמור, על עיקרי הטענות הנ"ל חוזרת המשיבה גם בסיכומיה (ראה, סעיפים 1 – 3 לסיכומי המשיבה).

דין והכרעה

- 10.1. בפתח הדברים מצאתי להתייחס לטענות העותרים (שם, בסעיפים 3 – 5 לסיכומיהם) לפיהן מזכירת ביה"ד (הגב' מיטל בר-סלע) מנעה העברת בקשה לביה"ד משהיא נמצאת בניגוד עניינים, לנוכח העובדה שהיא משמשת כנושאת משרה בהנהלת ההי"ל וכתוצאה מכך הוסתר ע"י מזכירת ביה"ד, הנגועה בניגוד עניינים, מידע מהותי מדייני ביה"ד, תוך שעלה כי הוראת הנהלת ההי"ל תרמה להוראה שלא להעביר כתבי בי-דין למותב, באופן שפגע קשות בזכות העותרים לקבלת יומם בפני ביה"ד (ראה סעיפים 3 – 5 לסיכומי העותרים).

10.2. אקדים ואומר בקול צלול וברור שמזכירת ביה"ד מילאה את תפקידה ופעלה בתיק זה (כמו גם בכל שאר התיקים) לעילא ולעילא וכי לא נפל כל רבב באופן תפקודה וכי כל טענה באשר לפגמים בתפקודה בכלל ובפרט בשל ניגוד עניינים בו היא מצויה, כביכול, הינה טענת סרק, שאינה מחזיקה מים ודינה להידחות מכל וכל.

10.3. צודקת ב"כ המשיבה, בנטען בסעיף 4 לסיכומיה, שהעותרים לא מצאו לציין ולפרט באיזו בקשה המדובר. יודגש שמזכירת ביה"ד לא מנעה מהעותרים להגיש בקשה לגילוי מסמכים ולחקור את העדים (איזה?) או כל בקשה אחרת בתיק דנא. פשיטא, משלא הוגשו בתיק דנא בקשות כלשהן, כאמור, מה גם שהעותרים מעלים טענה זו בסיכומיהם לראשונה.

10.4. כאמור בסעיף 4 לסיכומי המשיבה נראה שטענת העותרים מתייחסת לבקשה שהם ביקשו להגיש לעיון נוסף, עפ"י סעיף 89 לתקנון ההי"ל, בהחלטת ביה"ד מיום 12/09/2022 בו נדחתה בקשתם לסעד זמני (להלן: "ההחלטה"), אלא שעתירתם לקיום עיון נוסף כאמור לא התקבלה ע"י מזכירת ביה"ד אך ורק בשל העובדה שהעותרים סירבו לשלם את האגרה המתחייבת עם הגשת עתירה ולא מחמת "ניגוד העניינים" בו הינה מצויה, לטענת העותרים. מכאן, שאין לעותרים אלא להלין על עצמם בלבד ואילו טענותיהם כלפי מזכירת ביה"ד אינן אלא בגדל הפוסל במומו פוסל.

יצוין לעניין זה גם שבמהלך הדיון בעתירה (בישיבה מיום 27/12/2022) חזר גזבר ההי"ל על הצעתו לעותרים לפיה סכום האגרה יופקד בידיו הנאמנות של ב"כ העותרים ולאחר שב"כ העותרים יאשר את ביצוע ההפקדה, כי אז תועבר הבקשה לעיון נוסף לביה"ד, אשר יחליט האם המדובר הוא בהליך חדש המחייב באגרה. היה וביה"ד יחליט שההליך מחויב באגרה כי אז יעביר ב"כ העותרים את סכום האגרה, שהופקד בידיו הנאמנות, להי"ל. היה וביה"ד יחליט שההליך אינו מחויב באגרה, כי אז ישיב ב"כ העותרים את הכספים לעותרים (ראה, עמ' 46 לפרוטוקול). במענה להצעה זו השיב ב"כ העותרים "אין לי בעיה עם זה, תחליטו על זה" (שם, שורה 12) וחזר על כך "אין לי בעיה עם זה..". (שם, שורה 17). ברם, חרף ההסכמה לא הפקידו העותרים את סכום האגרה בידי בא-כוחם, כך שבקשתם לעיון נוסף לא הגיעה לפתחו של ביה"ד. ולפיכך, מה להם כי ילינו עתה ויטענו בסיכומיהם טענות סרק, משוללות כל יסוד, כנגד תפקודה של מזכירת ביה"ד, בטיעון נואל הפוגע בשמה הטוב ובתפקודה הראוי לכל שבח.

10.5. עוד יצוין לעניין זה שבמהלך הדיון בעתירה העיר ביה"ד לב"כ העותרים (ראה, עמ' 31 – 32) שהוא כלל לא הגיש בקשה לתקן את העתירה וכי במענה לכך השיב ב"כ העותרים "אז הנה עכשיו אני אומר שאני רוצה לתקן... אני אגיש בקשה לתקן" ובהמשך "אז אני מבקש והנה אני מגיש אותה מונחת בפניך בע"פ". דבריו אלו של ב"כ העותרים מאשרים ומלמדים מניה וביה שלא הוגשה למזכירות ביה"ד כל בקשה שהיא הנוגעת לעתירה עצמה (להבדיל מעתירה לעיון נוסף בהחלטה בלא ששולמה האגרה המתחייבת עם הגשתה) וכי טענת העותרים לפיה מנעה מזכירת ביה"ד העברת בקשה כלשהי, הנוגעת לעתירה גופה, לביה"ד באופן שפגע קשות בזכות העותרים לקבל את יומם בפני ביה"ד אינה אלא טענת סרק מבזה, שמוטב היה אלמלא טענה ואשר דינה להידחות מכל וכל.

10.6. כהערת אגב, יצוין גם שספק בעיני באם ניתן בכלל להגיש עתירה לעיון נוסף על החלטת ביניים של ביה"ד, אשר ניתנה ע"י דן יחיד. עם זאת, משסוגיה זו איננה עומדת כלל בליבת הדיון בעתירה ומשהמדובר הוא אך ורק בהערת אגב הנני מוצא להשאירה בגדר "דרוש עיון".

11. לגופו של עניין:

11.1. העותרים מעלים בעתירתם טענות כרימון כנגד **החלטת האסיפה** ומבקשים בעתירתם, כאמור, סעד לפיו יורה ביה"ד על בטלות **החלטת האסיפה**. יודגש שהעותרים אינם עותרים כנגד יישום **החלטת האסיפה** עליהם ע"י הנהלת ההי"ל, לא טענו טענות עובדתיות כלשהן, לפיהן נפל פגם כלשהו בהחלטת הנהלת ההי"ל ולא נתבקש על ידם סעד כלשהו באשר להחלטת הנהלת ההי"ל, מה גם שנראה שהעתירה הוגשה בחלוף המועד הקבוע בסעיף 41(ד)(2) לתקנון ההי"ל.

11.2. כאמור, לטענת המשיבה ביה"ד אינו מוסמך לדון בהחלטות האסיפה הכללית ולהעביר תחת שבט ביקורתו, מה גם שלעותרים אין זכות עמידה לעתור לביה"ד בנוגע להחלטות האסיפה הכללית.

11.3. אכן וכפי שכבר הבעתי את דעתי, במסגרת **ההחלטה**, הנני סבור שלביה"ד אין סמכות לדון בהחלטות האסיפה הכללית ולהעביר תחת ביקורתו, קל וחומר ובן בנו של קל וחומר באשר לתוכן ההחלטה, למעט במקרים בהם נפל פגם פרוצדורלי "טכני" בהחלטה (כמו למשל, במקרה שהתקבלה החלטה, ברוב רגיל בעוד שהיא דורשת רוב מיוחד, כאמור בסעיף 26 לתקנון או שהיא קיבלה החלטה בהצעה שהגיעה למשרדי ההי"ל בפרק זמן קצר מזה שנקבע בסעיף 21 לתקנון).

האסיפה הכללית היא המוסד העליון של ההי"ל והיא מוסמכת לדון ולהחליט בכל עניין שהוא, למעט בעניינים שהוצאו מסמכותה במפורש בתקנון (ראה, סעיף 17 לתקנון). בעוד שהאסיפה הכללית הינה מוסד חובה בעמותה, כאמור בסעיף 19 לחוק, הרי שביה"ד הינו מוסד רשות כקבוע בתקנון ההי"ל.

מכאן שסמכותו של ביה"ד היא אך ורק זו שנקבעה בסעיף 81 לתקנון ההי"ל ואין לביה"ד אלא הסמכויות שהוענקו לו ב- ד' אמות התקנון.

11.4. עם זאת יצוין וכפי שאף נקבע בע"א 8398/00 יונה כץ נ' קיבוץ עין צורים (2002) (להלן: "פרשת עין צורים"¹), תוך ציטוט מספרה של אוטולנגי אגודות שיתופיות – דין ונוהל (פרק א'), שהביקורת השיפוטית על החלטות האסיפה הכללית היא בת מספר פנים: הפן המהותי, הפן הפרוצדורלי והפן הנורמטיבי. וכי היקף הביקורת השיפוטית שתופעל ע"י ביהמ"ש ומידת התערבותו בהחלטות האסיפה הכללית אינם אחידים ותלויים בטיב ההחלטה העומדת לביקורת וכי הביקורת תופעל במישור הפרוצדורלי, במישור המהותי ובמישור הנורמטיבי.

"כעקרון, יש לנהוג בריסון ובאיפוק בהפעלת הביקורת השיפוטית"

(א) הפן הפרוצדורלי מתמקד בהליך קבלת ההחלטה. במקרה דנא לא נפל כל פגם פרוצדורלי בהחלטת האסיפה, ואף לא נטען ע"י העותרים לקיומו של פגם כאמור.

(ב) בפן המהותי – יש לבדוק אם ההחלטה התקבלה בהתאם לחוק ולתקנון ההי"ל. הנני סבור שבמקרא דנא אף בפן המהותי לא נפל כל פגם בהחלטת האסיפה. היא התקבלה בהתאם לחוק ולא למלא כן תיקון התקנון לא היה עובר את מסגרת רשם העמותות, אשר אישר את התיקון ולא מצא, כאמור, לקבל את השגות העותרים. מה גם **שהחלטת האסיפה** תואמת

¹ פד"י נו 602 (3)

ומקדמת את מטרות ההי"ל, כאמור בסעיף 3 לתקנון. יודגש שביה"ד אינו יושב כערכאות ערער על החלטות רשם העמותות ואינו מוסמך להעביר תחת שבט ביקורתו את החלטותיו.

(ג) הפן הנורמטיבי – מתייחס לסבירות ההחלטה מבחינת תוכנה, האם ההחלטה סבירה והאם היא התקבלה בתום לב ובדרך מקובלת לפי קנה מידה אובייקטיבי, כאשר בדיקת סבירות ההחלטה מבוססת על השימוש בעקרון תום הלב ובעיקרון תקנת הציבור יותר מאשר על עקרון הסבירות של המשפט המנהלי.

ההי"ל היא איגוד וולונטרי פרטי וככזה "ניתנת לה יד חופשית לנהל את עניינה כרצונה וכדרכה" (ראה ע"א 835/93 איגנט נ' אגד אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ² (1995) (להלן: "פרשת איגנט"). עוד נקבע בפרשת איגנט³:

"מטבע הדברים, החלטה הנוגעת לחברי הארגון ביחסים בינם לבין עצמם ובינם לבין הארגון מגלמת אינפורמציה פנימית על מבנה הארגון, מטרותיו ויעדו, על 'החוליים' שפשוטו בו ועל הדרך להילחם בהם, וכיצוא באלה".

עולה, אפוא, שגם מטעם זה אין לביה"ד סמכות לבחון את החלטת האסיפה מבחינת תוכנה. יצוין לעניין זה שגם אם לביה"ד סמכות לבחון את תוכן החלטות האסיפה הכללית – ולדעתי אין לו, כאמור, סמכות אלא, אולי, במקרים חריגים ביותר של חוסר סבירות קיצונית – והנני מותיר זאת בדרוש עיון, שכן במקרה דנא אין המדובר בחוסר סבירות, לא כל שכן בחוסר סבירות קיצונית – אזי אין ביה"ד יכול לשים את שיקול דעתו תחת שיקול דעתה של האסיפה הכללית, לפחות כל עוד לא הוכחה, כמו במקרה דנא, הפרה של ממש של הוראות החוק או התקנון.

11.5. לדעתי, טענת העותרים, לפיה החלטת האסיפה התקבלה בלא שבפני האסיפה הובאו התכתובות עם ב"כ העותרים, המבקשים להעלות בפניה טיעונים משפטיים לעניין אי-החוקיות הנובעות לתיקון ותוך התעלמות מהתכתובות, איננה מחזיקה מים.

זאת, ולו גם בשל כך שהעותרים פנו לכל המועדונים בעלי זכות ההצבעה באסיפה הכללית (נספח 8 לעתירה) – "הודעה מטעם מר יניב בשארי לחברי האסיפה הכללית לקראת ההצבעה על שינוי התקנון".

לשיטתי אין זה מתפקידה של הנהלת ההי"ל להביא באסיפה הכללית את השגות של מי מהחברים שבארגון חבר כלשהו לתיקונים המוצעים בתקנון והמצויים על סדר יומה של האסיפה הכללית. מאידך, שמורה לכל חבר בארגון חבר האפשרות לפנות בין בכתב ובין בע"פ למועדון בו הוא חבר כמו גם למועדונים אחרים החברים בהי"ל בניסיון לשכנע אותם שלא לתמוך בהצעה שעל סדר יומה של האסיפה הכללית, בין כי קבלת ההצעה עלולה לפגוע בו אישית ו/או בעשייה הכלבנית שלו ובין אם הוא סביר שקבלת ההצעה יש בה כדי לפגוע באופן מערכתי ו/או בכלל החברים בארגונים החברים בהי"ל.

² פד"י מט (2) 793, בעמ' 826 וראה גם ה"פ (ת"א) 10313/99 המועדון לקידום כלב הרועים הגרמני והשירות בישראל
 נ' ההתאחדות הישראלית לכלבנות (05/06/2001) – פורסם בנבו.
³ שם, בעמ' 827 ו'

במקרה דנא מר בשארי אכן פנה למועדונים החברים בהי"ל לקראת ההצבעה על תיקון התקנון וטענת ב"כ העותרים (בעמ' 22 לפרוטוקול ש' 23) "לא יודע מי קרא" (את פנייתו של מר בשארי) איננה ממין העניין משהשגות העותרים להצעה לתיקון התקנות הובאה על ידם למועדונים החברים בהי"ל ונראה שהעותרים לא טרחו, מעבר לכך, לשכנע את המועדונים שלא לתמוך בהצעת התיקון, או שניסיונותיהם לשכנע לא צלחו.

כפי שאף נפסק בפרשת איגנט⁴:

"חבר שלא נחה דעתו מהוראות התקנון, פתוחה בפניו הדרך להשפיע על האגודה ועל חבריה לשנות ואף לבטל את התקנות, מפאת אי-יעילותן או נוקשותן. היה ודעתו אינה מתקבלת על דעת רוב חבריו, אין איש כופה אותו להישאר כחבר באגודה בניגוד לרצונו ואף מובן הוא שאין לאפשר לו לכפות דעתו על הרוב".

12. **לנוכח כל האמור לעיל אם דעתי תשמע אזי דין העתירה להידחות הן מחמת חוסר סמכות של ביה"ד לדון בהחלטות האסיפה הכללית ולהעבירן תחת שבט ביקורתו, לא כל שכן במקרה דנא משלא נפל כל פגם בקבלת ההחלטה – לא בפן הפרוצדורלי, לא בפן המהותי ולא בפן הנורמטיבי.**

13. משהגעתי לכלל דעה שדין העתירה להידחות מחמת חוסר סמכות, אזי מתייתר הדיון בשאר טענות העותרים. עם זאת, מצאתי להתייחס אליהן, גם אם רק בקציר האומר, ובגדר למעלה מן הדרוש, ולו רק על מנת להפיס את דעת העותרים שלא התעלמתי מאף אחת מטענותיהם וכי כולן נשקלו.

14.1. שינוי התקנון סותר את כללי המשפט הציבורי ואת חוקי התחרות – אין שחר לטענה זו. ההי"ל איננה מונופול ואינה גוף דו-מהותי. ההי"ל אינה גוף הפטור מתשלום אגרה מוגדלת לחיסון כנגד כלבת והסמכות השלטונית לפטור מתשלום אגרה מוגדלת לא הואצלה להתאחדות בכלל וממילא לא העניקה לה מעמד של מונופול. עפ"י סעיף 20(ד)(2) **לחוק הפיקוח**, הוסמך מנהל השירותים הווטרינריים להורות לפטור מחזיק בכלב מתשלום הסכום הנוסף שישולם בעל רישיון להחזקת הכלב אם הכלב רשום כטהור גזע בתאגיד כאמור בס"ק (ב). בהתאם לכך העבירה ההי"ל להנהלת השירותים הווטרינריים את האישורים הנדרשים להוכחת עמידתה בתנאים הקבועים בחוק ובעקבות כך ניתנה לה הרשאה, עפ"י הנוהל של מנהל השירותים הווטרינריים למתן פטור מתשלום אגרת רישיון מוגדלת, להנפיק אישור "טהור גזע" לכלבים הרשומים במרשמייה (בספר הגידול), לידי בעליהם החברים בארגון חבר בהי"ל. מכאן, שלא זו בלבד שלהי"ל אין כל סמכות שהיא לפטור מתשלום האגרה המוגדלת, וממילא לא הוענק לה מעמד של מונופול, אלא שהיא איננה יחידת סמך הממלאת תפקיד ציבורי מטעם משרד החקלאות.

זאת ועוד, בנוהל הנ"ל נקבע: "האישור למתן פטור מתשלום אגרה מוגדלת (להלן: הסכום הנוסף) יהיה בסמכותו של הרופא הווטרינר העירוני, בהתאם לקריטריונים שנקבעו בנוהל". ללמדך, שהפטור מתשלום האגרה הנוספת ניתן ע"י הווטרינר הרשותי ועל ידו בלבד.

⁴ שם בעמ' 828 ב'

כל תאגיד כאמור בס"ק (ב) אשר עומד בדרישות הקבועות בסעיף יכול לפנות למנהל השירותים הווטרינריים ולאחר שימציא לו את האישורים הנדרשים להוכחת עמידתו בתנאים יקבל הרשאה להנפיק אישורי "טהור גזע", כך שההי"ל איננה כלל וכלל מונופול ואיננה גוף דו-מהותי.

ככל שהעמותה שהקימו העותרים תעמוד בדרישות הדין ותמציא למנהל השירותים הווטרינריים את האישורים הנדרשים להוכחת עמידתה בתנאים, אזי גם היא תהא זכאית לקבל ממנו את ההרשאה להנפיק אישורי "טהור גזע". יואילו, אפוא, העותרים להשקיע את מאמציהם ומשאביהם כך שהעמותה שהקימו תעמוד בדרישות הדין – וכולם יצאו נשכרים מכך – במקום להגיש עתירת סרק.

עולה, אפוא, שאין שחר לטענה שהמדובר הוא בגזר דין מוות על יכולת העותרים לגדל כלבים גזעיים מתועדים ובפגיעה בזכויות יסוד, לרבות זכות הקניין, הזכות לשוויון והזכות לחופש העיסוק.

14.2. התיקון אף אינו פוגע כלל בקניינם ובפרנסתם ובמטה לחמם של העותרים. לא זו בלבד שהעותרים לא פירטו כלל את נזקיהם (ככל שנגרמו להם נזקים כלשהם), אלא וככל שנגרמו להם נזקים כלשהם, אין להם אלא להלין על עצמם. זאת, הן בעצם כך שהם החליטו להקים עמותה שהינה עפ"י החלטת הנהלת ההי"ל, בגדר "ארגון החותר תחת מטרות ההי"ל" כאמור בסעיף 41(ד) לתקנון ההי"ל והיותם, עפ"י החלטת הנהלת ההי"ל, בגדר "בעל תפקיד" כאמור בסעיף 41(ד) לתקנון והן בשל העובדה שהם לא השכילו לפעול כך שהעמותה שהם הקימו תעמוד בדרישות הקבועות בסעיף 20(ד)2(ב) לחוק הפיקוח, לנהל ספר גידול ולקבוע דרישות גידוליות. יפה לעניינינו הקביעה שנקבעה לעניין זה בה"פ 510313/99 שלחברי ההי"ל שתי אפשרויות להמשיך בעיסוקם:

"כל המוכן לקבל על עצמו את תקנון ההי"ל, מוזמן לחזור וליהנות מן היתרונות שמעניקה מסגרת זו. מי שאינו מוכן לכך יוכל לעסוק בטיפוח כלבי רועים גרמני מחוץ למסגרת ההי"ל. אין אפשרות לפעול במסגרת ההי"ל בניגוד לתקנון ההי"ל".

"לפיכך, מי שהי"ל מונע ממנו להיות חבר ההי"ל תוך פעולה בניגוד לתקנון. לא יישמע בטענות של פגיעה בזכותו לחופש העיסוק ולחופש התארגנות" (ההדגשה שלי – ב.ק).

14.3. תקנון ההי"ל הוא אכן חוזה בין העמותה לבין חברה ובינם לבין עצמם (ראה סעיף 9 לחוק העמותות). ברם, לא זו בלבד שהעותרים אינם חברים בהי"ל, משהחברות בהי"ל היא רק של המועדונים החברים בה, אלא – וזה העיקר – לכל עמותה יש את הפריבילגיה להחליט באשר לתנאים להצטרפותו של חבר לעמותה או להפסקת חברותו של חבר ומשלא נפל כל פגם בהחלטת האסיפה הכללית של ההי"ל באשר לתיקון התקנון לא ניתן לומר שהמדובר הוא בתנאי מקפח בחוזה אחיד.

⁵ ראה, ה"ש 2, שם בעמ' 23 - 24

15.1. לנוכח כל האמור לעיל, ככל שדעתי תשמע, יש לדחות את העתירה.

15.2. עם זאת, בנסיבות העניין אינני מוצא לחייב את העותרים בהוצאות.

אבה"ד

עוה"ד ירון גבר

אני מסכים עם פסק דינו של אבה"ד ומבקש להוסיף כדלקמן:-

העותרים, משיקולים השמורים עמם, מצאו לנכון, טרם פניה לבית הדין, לפנות לרשם העמותות כנגד החלטתו לאשר תיקון התקנון. לאחר שרשם העמותות דחה את פנית העותרים, בחרו העותרים לנטוש מסלול זה, וחלף תקיפת החלטת רשם העמותות, בחרו לפנות לבית הדין, כמסלול חלופי, עוקף רשם העמותות, במעין ניסיון תקיפה עקיפה של החלטת רשם העמותות. כאמור בהחלטת אבה"ד, יש לדחות העתירה מחמת חוסר סמכות בית הדין.

לו דעתי הייתה נשמעת, הייתי מחייב העותרים בהוצאות המשיבה.

דיין ביה"ד

עוה"ד רון זהבי

אני מסכים עם פסק דינו של אבה"ד.

דיין ביה"ד

מזכירות ביה"ד תעביר העתק מפסה"ד לעותרים ולמשיבה ותדאג לפרסומו באתר ההי"ל.

לנוכח האמור לעיל העתירה נדחית, אפוא, בלא צו להוצאות

ניתן היום 14/05/2023 בהיעדר הצדדים.

מר רון זהבי, עו"ד

דיין

מר בנימין ה' קיסלר, עו"ד

ראש ההרכב

מר ירון גבר, עו"ד

דיין